

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

H.W.H. Groenendijk (PVV)

(d.d. 20 februari 2017)

Nummer

3275

Onderwerp

Voortdurende ellende bij DuPont/Chemours

Aan de leden van Provinciale Staten

1. *Bent u bekend met de berichten “Chemours wist niets van lek formaldehyde bij DuPont” (1), “Sliedrecht claimt geld bij Chemours/DuPont” (2), “GenX uit kraanwater halen kost miljoenen”(3) en “Zorgen in Ambacht om vuil drinkwater” (4) ?*

Antwoord

Ja

2. *Chemours stelt “een paar stevige gesprekken” te hebben gevoerd met DuPont naar aanleiding van het formaldehydelek van augustus 2016. Chemours zegt geen invloed op de bedrijfsvoering van DuPont. Hoe beoordeelt u deze stellingname?*

Antwoord

Gedeputeerde Staten (GS) zijn van mening dat Chemours als vergunninghouder een verantwoordelijkheid draagt voor de gehele inrichting. Daarom hebben GS naar aanleiding van de onbedoelde emissie van formaldehyde van augustus 2016 uit de Delrin fabriek van DuPont twee lasten onder dwangsom opgelegd gericht op het zo spoedig mogelijk melden van ongewone voorvallen. De besluiten zijn gericht aan DuPont als exploitant van de betreffende installatie en aan Chemours als vergunninghouder voor het gehele complex.

Chemours heeft hier bezwaar tegen gemaakt en aan de voorzieningenrechter gevraagd het besluit te schorsen. Op 1 maart 2017 heeft de rechter uitspraak gedaan en het aan Chemours opgelegde dwangsbesluit geschorst.

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2017:522&showbutton=true>

Wij zijn teleurgesteld over de uitspraak van de voorzieningenrechter. De rechter komt bij voorlopig oordeel tot de conclusie dat alleen DuPont verplicht is tot het melden van incidenten die plaatsvinden in een van de fabrieken van DuPont. Concreet voor de last onder dwangsom betekent het dat deze, zolang de schorsing duurt, niet geldt voor Chemours. Voor DuPont blijft de aan haar opgelegde last onder dwangsom in stand. DuPont blijft verplicht toekomstige incidenten of lekkages zo spoedig mogelijk te melden bij het bevoegd gezag, op straffe van verbeurte van een dwangsom.

In de nog volgende bezwaarprocedure zullen GS opnieuw motiveren waarom zij van mening zijn dat Chemours wel voldoende invloed heeft op de bedrijfsvoering van DuPont om aan beide bedrijven een dwangsombesluit op te kunnen leggen. Na behandeling van het bezwaar en ontvangst van het advies van de Awb bezwarencommissie zullen GS een nieuw besluit nemen.

3. *Hoe wordt volgens u voorkomen dat Chemours en DuPont elkaar de spreekwoordelijke bal kunnen toespelen, waardoor zij in het geval van een misstand de verantwoordelijkheid op elkaar kunnen afschuiven?*

Antwoord

Wij hebben naar aanleiding van het formaldehyde incident lasten onder dwangsom opgelegd aan zowel DuPont als de exploitant van de Delrin fabriek als aan Chemours als vergunninghouder. De aan Chemours opgelegde last onder dwangsom is door de voorzieningenrechter voorlopig geschorst.

Volgens de Wabo (art. 2.25) moet “eenieder die het project uitvoert” waarvoor de omgevingsvergunning is verleend, zich aan de omgevingsvergunning en de daarin opgenomen voorschriften houden. De omgevingsvergunning is niet gekoppeld aan de (rechts)persoon aan wie de vergunning is verleend, maar aan het project (een zogenaamde zaaksgebonden vergunning). Onder “eenieder die het project uitvoert” worden diegenen begrepen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het project. Dat kunnen ook meerdere (rechts)personen zijn zoals in het geval van Chemours en DuPont. Een eventueel handhavingsbesluit richt zich primair tot de exploitant van de desbetreffende fabriek. In het geval van het formaldehyde incident zijn wij van mening dat ook Chemours als vergunninghouder een verantwoordelijkheid heeft voor het gehele complex en hebben wij de last onder dwangsom tevens opgelegd aan Chemours.

De gemeente Sliedrecht vergoedt de kosten aan inwoners én voormalige inwoners die hun bloed willen testen op de aanwezigheid van PFOA/C8.

4. *Hoe kijkt u aan tegen dit aanbod van de gemeente Sliedrecht? Bent u bereid om ook andere (buur-) gemeenten op te roepen zich bij het standpunt van de gemeente Sliedrecht aan te sluiten? Zo neen, waarom niet?*

Antwoord

Wij hebben kennis genomen van het besluit van de gemeente Sliedrecht om de kosten van bloedonderzoek van inwoners die zich willen laten testen op PFOA te vergoeden. In 2016 heeft ook de gemeente Dordrecht voor een groep minder draagkrachtige inwoners een regeling getroffen om de kosten te vergoeden. Wij zien geen aanleiding om andere gemeenten op te roepen zich bij het standpunt van de gemeente Sliedrecht aan te sluiten, of om financieel bij te dragen aan de kosten van bloedonderzoek op eigen initiatief. Bovendien heeft de gemeente Sliedrecht aangegeven de kosten op Chemours te gaan verhalen. Het is de eigen afweging van gemeenten om de kosten van bloedonderzoek aan hun inwoners te vergoeden.

5. *Bent u bereid om, wanneer Sliedrecht of welke gemeente in de regio dan ook daarom vraagt, financieel bij te dragen aan de kosten voor het bloedonderzoek? Zo neen, waarom niet?*

Antwoord

Zoals op 5 juli 2016 door ons college geantwoord op schriftelijke vragen 3188 van de PvdA hebben zowel de Dienst Gezondheid en Jeugd als de 'Expertgroep Gezondheidsonderzoek en Nazorg na rampen en (milieu-) incidenten' van het RIVM bloedonderzoek bij alle omwonenden ontraden

http://www.dienstgezondheidjeugd.nl/images/downloads/publiek/milieu_gezondheid/Factsheet_GGD_PFOA_en_gezondheid_20160330.pdf.

Wij hebben ons destijds aangesloten bij deze adviezen en staan daar nog steeds achter.

Drinkwaterbedrijf Oasen waarschuwt de provincie dat het tientallen miljoenen euro's gaat kosten om GenX uit het kraanwater te filteren. In een doemscenario betaalt de gebruiker, oftewel de Zuid-Hollandse belastingbetaler, de rekening. Zonder deze investeringen kan het drinkwaterbedrijf niet aan de veiligheidsnorm blijven voldoen.

6. *Het drinkwaterbedrijf is van mening dat de vervuiler, in dit geval Chemours/DuPont, moet betalen. Hoe kijkt u naar deze stellingname?*

Antwoord

Bedrijven betalen aan het waterschap via de zuiveringsheffing voor de hoeveelheid afvalwater die zij afvoeren en de vervuiling daarin. De hoogte van de heffing wordt berekend per vervuilingseenheid (v.e.). Voor emissies naar de lucht geldt dat CO₂ emissies voor bedrijven met veel uitstoot apart belast worden. Er is op dit moment geen wettelijke basis om bovenop de reguliere zuiveringsheffing extra kosten aan bedrijven door te berekenen.

De provincie verleent vergunningen op basis van de geldende wet- en regelgeving en handelt daarbij conform de vastgestelde nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2014-2017 (Nota VTH). Uitgangspunt is dat ook altijd beoordeeld wordt of emissies verder verlaagd kunnen worden. Indien wijzigingen in wet- en regelgeving of technische ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, wordt de vergunning geactualiseerd.

Binnen de grenzen van de voorschriften van een omgevingsvergunning milieu is het bedrijven toegestaan om de aangevraagde activiteiten uit te voeren met de bijbehorende vergunde emissies naar lucht en/of water. Indien een vergunde indirecte lozing via de rioolwaterzuivering leidt tot een overschrijding van de wettelijke norm voor oppervlaktewater, dan dient de vergunde lozing beperkt te worden tot een lager niveau waarmee voldaan kan worden aan die norm. Daarom heeft de provincie ook ingezet op een ambtshalve wijziging van de vergunning waarmee de emissie van FRD903 naar het water wordt beperkt, de procedure hiervoor loopt nog. Met dezelfde ambtshalve wijziging wordt ook de emissie naar de lucht ingeperkt.

De komende periode beoordeelt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZH) namens de provincie alle ingekomen zienswijzen en adviezen. Op basis van alle beschikbare informatie zal OZH naar verwachting eind maart 2017 een besluit nemen. Belanghebbenden hebben vervolgens de mogelijkheid van bezwaar en beroep tegen dit besluit. U bent over ons voorgenomen besluit en het verloop van de procedure op 11 januari 2017 en 24 februari 2017 door de portefeuillehouders geïnformeerd.

7. *Volgens Oasen zijn er twee keuzes: of tientallen miljoenen euro's aan investeringen, of Chemours dwingen te stoppen met het lozen van giftige stoffen zoals GenX. Wat vindt u ervan dat het drinkwaterbedrijf stelt zonder investeringen van tientallen miljoen euro's niet langer aan de veiligheidsnormen te kunnen voldoen?*

Antwoord

Nederlands rivier- en oppervlakte water bevat een groot aantal organische microverontreinigingen. Daarom vraagt de bereiding van veilig drinkwater uit oppervlaktewater forse investeringen in zuivering. Aan de kwaliteit van oppervlakte- en drinkwater worden door de rijksoverheid normen gesteld. Voor de GenX componenten zijn nog geen formele normen vastgesteld, wel heeft het RIVM een voorlopige richtwaarde voor FRD902/903 in drinkwater afgeleid. Voor de GenX componenten zijn nog geen formele normen vastgesteld, wel heeft het RIVM een voorlopige richtwaarde voor FRD902/903 in drinkwater afgeleid. Deze richtwaarde is door het ministerie van Infrastructuur en Milieu bevestigd en wordt door Oasen als leidend beschouwd.

Oasen heeft ons laten weten dat het drinkwater zoals dat thans door Oasen bereid wordt, aan de richtwaarde voldoet, maar dat het bij ongewijzigde lozing van de GenX componenten in de toekomst steeds moeilijker wordt om hieraan te blijven voldoen. Veilig drinkwater is ook onze prioriteit. Met onze ambtshalve wijziging zoals beschreven in de beantwoording van vraag 7 zetten wij daarom in op een verlaging van de vergunde lozing tot een niveau waarmee Oasen veilig drinkwater kan bereiden dat ook op langere termijn blijft voldoen aan de huidige normen en richtwaarden.

In antwoord op eerdere schriftelijke vragen van de PVV (nummer 3268, 26 januari 2017) heeft u aangegeven op woensdag 1 februari een bestuurlijk overleg plaats zou vinden met Oasen over de drinkwaterproblematiek.

8. *Wat heeft recent bestuurlijk overleg met Oasen, al dan niet op 1 februari 2017, opgeleverd?*

Antwoord

Op 2 februari 2017 is er een bestuurlijk gesprek geweest tussen drinkwaterbedrijf Oasen en de provincie. Oasen heeft in het gesprek aangekondigd een zienswijze in te dienen op het ontwerpbesluit van de voorgenomen ambtshalve wijziging.

Den Haag, 23 maart 2017

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

plv. secretaris,

voorzitter,

drs. G.M. Smid - Marsman

drs. J. Smit

Bronnen:

- (1) "Chemours wist niets van lek formaldehyde bij DuPont", <http://www.ad.nl/dossier-dupont/chemours-wist-niets-van-lek-formaldehyde-bij-dupont~a3a0f8aa/> (donderdag 16 februari 2017).
- (2) "Sliedrecht claimt geld bij Chemours/DuPont" , Algemeen Dagblad (vrijdag 17 februari 2017).
- (3) "GenX uit kraanwater halen kost miljoenen", Algemeen Dagblad (zaterdag 18 februari 2017).
- (4) "Zorgen in Ambacht om vuil drinkwater", Algemeen Dagblad (zaterdag 18 februari 2017).

'Chemours wist niets van lek formaldehyde bij DuPont'

Fabriek DuPont heeft het formaldehyde-lek van augustus niet alleen verzwegen voor de stad Dordrecht, maar het giflek werd ook onder de pet gehouden voor vergunninghouder Chemours. Dat verklaarde de directie van Chemours zojuist aan de Raad van State in Den Haag.

Ingrid de Groot 16-02-17, 15:55

De vraag is of DuPont het direct aan Chemours heeft gemeld

Rechter

„Er zijn daarna een paar stevige gesprekken gevoerd met DuPont", reageerde directeur Marc Reijmers van Chemours op vragen van de Raad van State in Den Haag.

Chemours vecht bij de bestuursrechter een dwangsom aan van de provincie Zuid-Holland. Die dwangsom (boete) hangt de fabriek boven het hoofd bij toekomstige lekkages of misstanden bij Chemours of bij DuPont. De maatregel is opgelegd door de provincie na het formaldehyde-lek bij DuPont in augustus. Daarbij lekte 2730 kilo van de kankerverwekkende stof.

Verzwegen

De omvang van het incident werd wekenlang verzwegen door DuPont voor de stad Dordrecht. Chemours verklaart dat ook zij van niets wist en vecht nu aan dat zij verantwoordelijk is voor de handel en wandel van DuPont. Weliswaar zijn de vergunning, het terrein én de fabrieken erop van Chemours (DuPont is slechts de huurder), maar Chemours heeft geen invloed op de bedrijfsvoering van

DuPont, betoogt de advocaat van Chemours.

De provincie betwist dat. Uit contracten blijkt volgens de provincie dat twee bedrijven juist innig verstrengeld zijn. De rechter van de Raad van State zei op de zitting herhaaldelijk dat ze de situatie niet helder op haar netvlies krijgt. „Waaruit blijkt nu dat Chemours invloed heeft op de bedrijfsvoering van DuPont? Hoe had Chemours kunnen voorkomen dat dit incident bij DuPont is gebeurd," vroeg zij zich af.

DuPont had het giflek volgens haar volgens contractuele afspraken acuut aan Chemours moeten melden. „De vraag is of DuPont het direct aan Chemours heeft gemeld", aldus de rechter. Chemours wist volgens directeur Reijmers echter van niets. De Raad van State doet binnen 14 dagen uitspraak.

Herzien vergunning

Op de zitting bleek ook dat Dupont nu van plan is een eigen vergunning aan te vragen. De vergunning van Chemours wordt daarvoor opgesplitst, aldus W. Bosma, advocaat van de provincie. Dat is volgens hem nodig zodat Chemours haar terrein kan gaan splitsen. DuPont is dan geen huurder meer, maar eigenaar met een eigen terrein en eigen fabrieken. „Chemours doet daarom haar vergunning vervroegd in de revisie. Als een inrichting wordt gesplitst dient een revisievergunning te worden aangevraagd", zei Bosma.

Chemours verklaarde eerder al dat zij de vergunning vervroegd laat herzien om het vertrouwen van de bevolking terug te winnen. Inspraak en bezwaar maken op de vergunning is immers voor iedereen mogelijk als de vergunningaanvraag ter inzage ligt.

Sliedrecht claimt geld bij Chemours/DuPont

SLIEDRECHT

Sliedrecht vergoedt de kosten aan inwoners én voormalige inwoners die hun bloed willen testen op de aanwezigheid van C8. De gemeente verhaalt de kosten daarna bij Chemours/DuPont, de fabriek die deze stof voor de fabricage van Teflon gebruikte. Dat meldt de gemeente.

Sliedrechters kunnen de vergoeding aanvragen via de website www.sliedrecht.nl. Hun aanvraag moet voor 15 maart ingediend zijn. Als de vergoeding wordt toegekend, kan de bloedtest worden gedaan in het Albert Schweitzer ziekenhuis in Sliedrecht. Het aanvraagformulier voor de test staat op de website.

De actie in Sliedrecht valt in de week dat DuPont in de VS voor 670 miljoen dollar de rechtszaak schikte met 3.550 Amerikanen die gezondheidsschade claimen door de C8.

GenX uit kraanwaterhalen kost miljoenen

DORDRECHT

INGRID DE GROOT

Drinkwaterbedrijf Oasen waarschuwt de provincie dat het tientallen miljoenen euro's gaat kosten om GenX uit het kraanwater te filteren. In een doemscenario betaalt de gebruiker de rekening.

„Maar wij vinden dat de vervuiler, in dit geval de Dordtse fabriek Chemours, zou moeten betalen." Dat zegt Joost van Luijt van drinkwaterbedrijf Oasen. Omdat het kraanwater in Hendrik-Ido-Ambacht, Lekkerkerk, Nieuw-Lekkerland en Ridderkerk nu al met GenX is vervuild, moet Oasen maatregelen nemen.

„De huidige koolfilters hebben destijds wel de C8 er enigszins kunnen uitfilteren, maar dat lukt niet met GenX. Dat heeft een heel speciale moleculaire structuur."

Op drie plekken in de regio zijn nieuwe zogeheten membraamfilterinstallaties nodig: in Ridderkerk, Nieuw-Lekkerland en Krimpen a/d Lek. „Dat kost maatschappelijk geld, maar de oplossing kan een stuk simpeler: als Chemours de lozing van GenX op de Merwede afbouwt", zegt Oasen.

Zorgen in Ambacht om vuil drinkwater

ANP

moet. Anders kunnen we niet aan de veiligheidsnorm blijven voldoen."

Volgens Van Luijt is het een lastige operatie. „We moeten de installaties verbouwen en tegelijkertijd water blijven leveren. Het is ingewikkeld."

H.I. AMBACHT

Hendrik-Ido-Ambacht wil dat de Dordtse fabriek Chemours minder afvalstoffen loost op de Beneden Merwede. „Om te voorkomen dat de hoeveelheid afvalstoffen in de rivier en in ons drinkwater boven de wettelijke norm uitkomt", schrijft die gemeente aan de provincie.

De afgelopen weken ontstond onrust, omdat het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) bekendmaakte dat er tientallen jaren relatief hoge waarden C8 in het kraanwater zaten van Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht. Vorige maand maakte drinkwaterbedrijf Oasen bekend dat GenX (het alternatief voor C8 sinds 2013) ook in het kraanwater zit, in Lekkerkerk, Nieuw-Lekkerland, delen van Hendrik-Ido-Ambacht en Ridderkerk.

In afwachting van internationaal onderzoek wil de provincie de lozingen door de fabriek fors terugschroeven. Maar volgens Oasen, Zwijndrecht en de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht gaat die maatregel niet ver genoeg. „We hebben rekensommen gemaakt en aangetoond bij de provincie dat de lozing echt te veel blijft", zegt Joos van Luijt van Oasen.

Volgens het waterbedrijf zijn er twee oplossingen: of Chemours stopt met de lozingen op de rivier, of Oasen moet drie nieuwe membraamfilterinstallaties bouwen in Ridderkerk, Nieuw-Lekkerland en Krimpen aan den IJssel. Dat kost volgens Van Luijt tientallen miljoenen. „Het is geen vraag. Het